

Til medlemmene av Styret for **CREE - Oslo Centre for Research on Environmentally friendly Energy**

Lars Bergman
Taran Fæhn
Karine Nyborg
Oddbjørn Raaum
Ellen Skaansar
Ståle Aakenes
Jan Bråten
Guro Børnes Ringlund
Kjell Steinar Berger

Fra: Snorre Kverndokk

Styremøte i CREE - Oslo Centre for Research on Environmentally friendly Energy

Det innkalles med dette til styremøte

9. mai 2016, kl. 13.15-16.00

i Forskningsparken, møterom Ciens Aqua (samme rom som sist), Gaustadalléen 21, 0349 Oslo.

Sak S-16/7 Godkjenning av innkalling og saksliste

Sak S-16/8 Godkjenning av referat fra forrige møte (ett vedlegg)

Sak S-16/9 Divisjonsstyrets beslutning og oppfølging av denne (to vedlegg)

Sak S-16/10 Nytt budsjett for CREE 2016 (ett vedlegg)

Sak S-16/11 Eventuell videreføring av CREE uten finansiering, inklusive styrets rolle

Sak S-16/12 Innspill fra brukere; Olje- og energidepartementet og Statkraft

Sak S-16/13 Eventuelt

Møtereferat – styremøte for CREE S-I.16

Referat fra styremøtet i CREE - Oslo Centre for Research on Environmentally friendly Energy, kl. 13:15-16:00, 14. mars 2016, møterom Ciens Aqua, Gaustadalleen 21, 0349 Oslo

Styrets medlemmer som var til stede:

Lars Bergman
Taran Fæhn
Karine Nyborg
Oddbjørn Raaum
Ellen Skaansar
Ståle Aakenes – via videokonferanse
Jan Bråten
Guro Børnes Ringlund
Kjell Steinar Berger

Fra administrasjonen

Snorre Kverndokk
Jørg Gjestvang

Fra Norges Forskningsråd (NFR).

Einar Wilhelmsen

Referent:

Jørg Gjestvang

Sak S-16/1 Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak: Innkalling godkjent

Sak S-16/2 Godkjenning av referat fra forrige møte

Vedlagt referat fra styremøtet 23. november 2015.

Vedtak: Referatet godkjent

Sak S-16/3 Informasjonssaker

a) Oppdatering om prosessen med Forskningsrådet

Raaum informerte om at CREE ved prosjektansvarlig Frischsenteret har sendt inn utfyllende informasjon til Forskningsrådet. Dette etter forespørsel fra Divisjonstyret mottatt i brev datert 12.02.16.

Wilhelmsen informerte at neste møte i Divisjonstyret vil være 14.04.16.

b) Arrangementer: Brukerkonferansen og modellforum

Kverndokk informerte om innholdet i de to arrangementene, brukerkonferansen og modellforum, som skal avholdes i april. Han orienterte også om at det utover disse ikke vil bli planlagt arrangementer før CREE fremtidige situasjon er avklart.

c) Prosjektet «Implications of Paris»

Kverndokk orienterte om at vi er blitt bedt om å holde den andre av tre internasjonale workshoper i forbindelse med prosjektet «Implications of Paris».

Dette er et prosjekt ledet av Jae Edmonds ved JGCRI. Workshopen vil bli avholdt rundt okt./nov. i Oslo. Dette er en workshop som vi kommer til å arrangere sammen med CenSES og UiO Energi og hvor vi har fått inn noen sponsormidler allerede.

Kverndokk er invitert til å delta på den første workshopen som avholdes i USA i begynnelsen av mai.

d) Samarbeid med Tilburg Sustainability Center

Kverndokk orienterte: Tilburg Sustainability Center er en av forskningspartnerne i CREE. På bakgrunn i evalueringspaneletets kritikk har man ønsket å gjøre samarbeidet tettere. Vi har derfor planlagt oftere besøk mellom Tilburg og Oslo og å pålegge stipendiater som får støtte fra CREE, kortere eller lengre opphold i Tilburg/Oslo.

Kverndokk fortalte også at Professor Matti Liski ved Aalto universitetet i Helsinki tenker på å starte opp et senter, og at man ønsker å knytte dette til CREE. Liski har vært tilknyttet CREE siden starten.

e) Strategiplanen

Den endelige strategiplanen ble fremlagt for styret.

Sak S-16/4 Årsrapporten for 2015

Kverndokk informerte om at de tre FME- samfunn løser utfordringene med å lage årsrapport på forskjellige vis. Styret ga uttrykk for at utkastet til årsrapporten for 2015 var en god rapport. Det ble bedt om at sammendraget blir mer konkret på hva vi har oppnådd, samt at det behandler et bredere spekter av aktivitetene våre (som rekruttering og brukerinvolvering). Det ble gitt mange konkrete innspill.

Vedtak: Årsrapporten godkjent med de foreslåtte endringene.

Sak S-16/5 Innspill fra brukerne; Miljødirektoratet og Gassnova

Miljødirektoratet og Gassnova ga gode innspill om viktige problemstillinger som kan gi grunnlag for et tettere samarbeide.

Arbeidspakkelederne Brita Bye og Mads Greaker var til stede under denne delen.

Sak S-16/6 Eventuelt

Dato for neste styremøte er mandag 9. mai 2016 kl. 13:15-16:00 i Forskningsparken. Innspillene fra brukerne vil denne gangen være fra Statkraft. Vi vil også spørre OED om de ønsker å komme med innspill.

Lars Bergman

Taran Fæhn

Karine Nyborg

Oddbjørn Raaum

Ellen Skaansar

Ståle Aakenes

Jan Bråten

Guro Børnes Ringlund

Kjell Steinar Berger

Oppfølging av klage fra Frischsenteret angående terminering av CREE

Til: Styret i Divisjon for energi, ressurser og miljø (ERM)
Fra: Divisjonsdirektøren

Ansvarlig avd. direktør: Rune Volla (Avd. for energi)

Saksbehandlere: Spesialrådgiver Tone Ibenholt

Vedlegg til saken:

1. Brev fra Forskningsrådet til Frischsenteret, datert 12. februar 2016
2. Frischsenterets notat med utdypende informasjon, datert 2. mars 2016
3. Frischsenterets tiltaksdokument, datert 2. mars 2016
4. Suksesskriterier for FME

Bakgrunn

Saken om midtveisevaluering og terminering av CREE har blitt behandlet i følgende divisjonsstyremøter:

- 19. juni 2015: Saken om midtveisevaluering av samfunnsvitenskapelige FME-er ble behandlet og styret besluttet å terminere CREE som følge av dårlig evaluering.
- 11. februar 2016: Oppfølging av klagesaken om CREE ble drøftet av Divisjonsstyret. Dette var en konsekvens av at klagen fra Frischsenteret fikk medhold i Forskningsrådets klageutvalg. Divisjonsstyret besluttet å be Frischsenteret om supplerende informasjon til evalueringen av senteret og en vurdering av konsekvensene av å terminere senteret.

I etterkant av divisjonsstyremøte 11. februar, ba Forskningsrådets administrasjon Frischsenteret om komme med utfyllende informasjon til kritikken i evalueringen og en redegjørelse for konsekvensene av en terminering av senteret. Det ble satt en frist for innsending til 4. mars. Forskningsrådet mottok informasjonen innen fristen.

I denne saken gjøres det en gjennomgang og vurdering av Frischsenterets kommentarer til kritikken i evalueringen og hvordan senteret har respondert på denne. På bakgrunn av informasjon fra Frischsenteret og administrasjonens vurdering av denne, bes Divisjonsstyret fatte endelig vedtak i saken.

CREE/Frischsenterets kommentarer til evalueringen og informasjon om tiltak iverksatt som følge av evalueringen

Frischsenteret har oversendt utfyllende informasjon til evalueringen av CREE i følgende fem dokumenter:

- Brev av 13. april 2015, vedlagt saken til Divisjonsstyremøtet 19. juni 2015
- Frischsenterets klage på vedtak om terminering, datert 1. september 2015
- Tiltaksdokument for CREE, datert 1. september 2015
- Utdypende informasjon om evalueringen av CREE, datert 2. mars 2016
- Revidert tiltaksdokument for CREE, datert 2. mars 2016

Dokumentene fra 2016 er svaret på Forskningsrådets henvendelse angående ytterligere opplysninger. Disse dokumentene inneholder i all hovedsak informasjon om tiltak senteret har iverksatt eller planlagt å iverksette som følge av evalueringen og Divisjonsstyrets vedtak.

Kort sammendrag av evalueringen av CREE

Midtveiseevalueringen konkluderer med at senteret har konsentrert sin innsats om å utføre forskning av svært høy vitenskapelig kvalitet. Et viktig mål har vært å få inn artikler i høyt rangerte internasjonale tidsskrifter, hovedsakelig innenfor områdene samfunnsøkonomi, ressursøkonomi og politisk økonomi. Senteret har lyktes med denne strategien, og publiserer forskning av høy vitenskapelig kvalitet på internasjonalt nivå. Flerfaglighet, som har vært et av målene med de samfunnsvitenskapelige FME-ene, er i mindre grad blitt ivaretatt.

Evalueringen viser at senteret i liten grad har lyktes med å involvere brukerpartnerne i forskningsaktivitetene. Brukerinvolveringen bærer preg av å være enveiskommunikasjon fra senteret til brukerne. Senteret har hatt innflytelse på virksomheter som arbeider med politikktutforming, selv om disse ikke nødvendigvis er partnere i senteret. Senteret har et relativt omfattende internasjonalt samarbeid. Evalueringen peker på at de internasjonale nettverkene i senteret bygger på enkeltforskeres samarbeidsrelasjoner og ikke er utformet på bakgrunn av en strategi.

Evalueringen viser at CREE på viktige områder ikke fungerer som et senter og forskningsaktiviteten beskrives som "*lists of large numbers of more or less seemingly unrelated projects*".

Gjennomgang av evalueringens funn og anbefalinger og utfyllende informasjon fra senteret

I dette avsnittet gis det en gjennomgang og vurdering av Frischsenterets tilsvarende svar på kritikken i evalueringen og iverksatte eller planlagte tiltak. Teksten er basert på informasjon fra de fem dokumentene som er listet innledningsvis, og den er strukturert med utgangspunkt i disposisjonen i evalueringen som ble utarbeidet med utgangspunkt i suksesskriteriene for ordningen (vedlegg 4). Under hvert av punktene er det gjengitt:

- Evalueringspanelets hovedfunn og anbefalinger
- CREEs kommentarer til evalueringen fra april 2015
- CREEs planlagte og gjennomførte tiltak
- Administrasjonens vurderinger.

1. Senterets forskningsaktiviteter

Panelets hovedpunkter

Evalueringen beskriver og vurderer organisering, innhold og kvalitet i forskningen i senteret. Panelet gir følgende vurdering av forskningen:

In summary the research activities in this program are driven by a group of very highly competent researchers within the field of environmental, energy, and resource economics. The output of the research is of very high quality, as is verified by the fact that they publish in very high quality journals. This also leads to a high international visibility. As such the research activities fulfil those aspects of the success criteria.

Panelet peker imidlertid på følgende svakheter:

- *.... there seems to be no attempt, so far, to try to synthesize the research within and between WPs.*
- *Concerning the multidisciplinary aspect of the program, and the related research activities it is, if not absent, of small magnitude.*

- *There is a plan for 2015, but it seems to be more of the same without any seemingly specific attention of what has been achieved so far in relation to the objectives with the program. The plan consists essentially of lists of a large number of more or less seemingly unrelated "projects".*

Panelet anbefaler:

That the Centre produce an integrated research agenda which explicitly addresses the program all the success criteria with regard to research activity.

CREEs kommentarer:

I brev av 13. april 2015 gir senteret tilleggsinformasjon til dette punktet. Senteret mener at det flerfaglige arbeidet i CREE ikke kom godt nok fram i presentasjonen for evalueringspanelet. I brevet vises det til at økonomene i senteret har samarbeid med både sosialantropologer og teknologer. CREE har også en seminarserie med innlegg fra andre fag enn økonomi. I notatet fra mars 2016 trekkes også samarbeidet med Institutt for energiteknikk, som er underleverandør til CREE, fram.

Utover dette er det ikke andre kommentarer angående kritikken mot selve forskningsagendaen.

CREEs tiltak:

Senteret presenterer gjennomførte og planlagte tiltak på dette området i flere av dokumentene. I selve klagen henvises det til at CREE i mars 2015 var i gang med en ny strategiplan der flerfaglighet adresseres. I notatet med utdypende informasjon fra 2016, vises det til at det i 2015 er tatt initiativ til og startet opp en "rekke flerfaglige forskningsprosjekter". I tiltaksdokumentet fra 2016 beskrives dette nærmere. Det gis også en kort redegjørelse for en prosess der strukturen i senteret (inkl arbeidspakkene) endres noe for å "gi bedre interaksjon mellom de enkelte arbeidspakkene og forsterke samarbeidet med forskningspartnere".

Administrasjonens vurdering:

Det er ikke fremkommet nye opplysninger om CREEs arbeid fram til evalueringen som ikke forelå for evalueringspanelet eller for Divisjonsstyret når vedtaket om terminering ble fattet. Det er imidlertid informert om flere tiltak som er planlagt eller gjennomført som oppfølging av evalueringspanelets kritikk. Dersom senteret skal videreføres, er det særlig arbeidet med å lage en mer integrert forskningsagenda som må følges opp.

Forskningsrådets administrasjon vil på dette punktet også føye til at CREE i 2015 utarbeidet en ny strategi for senteret. Dette ble gjennomført samtidig som senteret fikk ny styreleder. Endringer i forskningsagenda vil naturlig nok måtte avvente utforming og iverksetting av ny strategi, og som følge av dette vil det gå noe tid før endringer blir synlige.

2. Internasjonalt samarbeid**Panelets vurdering:**

Evalueringen beskriver og vurderer det internasjonale samarbeidet i senteret, og gir følgende vurdering av dette:

The evaluation team is impressed by individual researchers' international profile, connections and activities. But at the Centre level, the lack of an explicit strategy is problematic. Such a strategy should be developed and implemented to guide the future prioritisation and targeting of international collaborations.

Panelets anbefaling:

That the Centre develop and implement a strategy for international collaboration at the Centre level (as opposed to the level of individual researchers).

CREEs kommentarer:

I brev med utfyllende opplysninger til evalueringen (april 2015) trekker CREE fram noen forhold de mener dårlig belyst av evalueringspanelet. Med mulig unntak av at graden av involvering i IAEE (International Association for Energy Economics) er noe større enn det evalueringspanelet legger til grunn, er dette opplysninger som er med i evalueringspanelets vurdering.

Administrasjonen finner ingen andre nye vesentlige utfyllende nye opplysninger om internasjonalt samarbeid fram til evalueringstidpunktet, eller opplysninger som imøtegår det som er evalueringspanelets hovedkritikk; at senterets internasjonale samarbeid mangler en strategi.

CREEs tiltak:

Både i tiltaksdokumentet fra 2015, tiltaksdokumentet fra 2016 og notatet med utfyllende opplysninger fra 2016, presenteres gjennomførte og planlagte tiltak på dette området. I tiltaksdokumentet fra 2015 trekkes det fram at CREE har inkludert flere internasjonale partnere i arbeidet med søknader og tatt hovedansvar for en Horisont 2020-søknad. I tillegg listes det opp en rekke planlagte tiltak. I tiltaksdokumentet fra 2016 beskrives det flere gjennomførte tiltak, blant annet etablering av målbare suksesskriterier for internasjonalt samarbeid (eksempelvis internasjonal deltagelse på den årlige workshopen, minst tre utenlandske forskere i bistilling og utenlandske medforfattere på minst en tredjedel av publikasjonene). Videre er samarbeidet med Kina styrket og det er tatt initiativ til internasjonal deltakelse i nye prosjekter. CREE har også satt i gang en prosess for å etablere en tettere tilknytning til den viktigste internasjonale partneren (Tillburg University) og arbeider med å lage avtaler om forskningssamarbeid med to internasjonale sentre.

Administrasjonens vurdering:

Det er ikke fremkommet nye opplysninger om CREEs internasjonale samarbeid fram til evalueringstidpunktet som ikke forelå for evalueringspanelet eller for Divisjonsstyret da vedtaket ble fattet. Det er derimot informert om flere planlagte eller gjennomførte tiltak i etterkant av evalueringen og vedtaket om terminering. Evalueringspanelets hovedinnvending var at senteret manglet en strategi for sitt internasjonale samarbeid og skriver at "*there has been no strategy to guide and prioritise such (international) collaboration at the center level (or indeed at the individual researcher level)*". Selv om senteret har gjort mye for å styrke det internasjonale samarbeidet, er det ikke klart i hvilken grad de nye tiltakene møter kritikken om manglende strategi. For eksempel kan det være gode grunner til å styrke samarbeidet med Kina, men senteret har ikke gitt en begrunnelse for hvorfor akkurat dette samarbeidet skal prioriteres og eller for hvordan et samarbeid med Kina vil passe inn i senterets overordnede strategi. Dette punktet må følges opp ved en eventuell videreføring av senteret.

3. Forskerutdanning og rekruttering

Forskerutdanning og rekruttering er et av suksesskriteriene for ordningen. Evalueringen er positiv til innsatsen som gjøres på mastergradsnivå. Doktorgradsutdanning og post doc er i all hovedsak i tråd med planene, men det er et lavt antall stipendiater i senteret. Det er ingen anbefalinger eller kommentarer for øvrig til dette kriteriet.

4. Administrasjon og ledelse av senteret

Panelets vurdering:

Evalueringen beskriver og vurderer administrasjonen i senteret og styrets funksjon og rolle. Panelet gir følgende vurdering av disse forholdene:

(As noted above,) in many respects CREE is not acting like a research centre as defined by the success criteria for the program. It might be time to consider whether some of the issues might be best addressed at least in part through changes to the governance and management arrangements.

The Board has functioned satisfactorily and, especially through its eminent Chair, has provided guidance on research and other topics. But as the Centre noted in its SWOT analysis, one of its challenges is the lack of satisfactory engagement of most of the user partners in the research questions.

In considering management issues, the evaluation team questions whether the Centre is making best use of its current senior personnel. Whoever is Director needs to devote considerable time and effort to ensuring the Centre meets the program success criteria.

Panelets anbefalinger:

That the Centre consider adopting some aspects of the CICEP Board operating model. However it is recommended that CREE retain an independent Board Chair.

That the Centre revisit its assignment of senior roles given the need to address the program success criteria. It is important that whoever is Director be interested in a) how to promote high-quality, multidisciplinary research and develop multidisciplinary teams and b) user partner engagement.

Frischsenterets kommentarer:

I brevet fra april 2015 med utfyllende opplysninger til evalueringen, presiserer CREE at brukerpartnerne ruller i styret, slik at alle partnere i løpet av åtte år vil være representert i styret.

I det samme brevet trekker CREE fram at senterleder og representanter for ledergruppene blant forskningspartnere møtes jevnlig, og presiserer at senterleder bruker et halvt årsverk til lederoppgaver.

Administrasjonen anser at dette var kjent for evalueringspanelet.

CREEs tiltak:

I tiltaksdokumentet fra 2015 trekkes det fram at styret nå er utvidet slik som anbefalt i evalueringen, og at CREE har fått ny styreleder. Styrets arbeidsform er også endret.

Fra tiltaksdokumentet fra 2015 fremgår det at styret har satt i gang en gjennomgang av ledelse og styre. Det fremgår også at tiltak er satt i verk i form av en intern egevaluering av ledelse og administrasjon. Det pekes også på tiltak som er planlagt. I tiltaksdokumentet fra 2016 pekes det på at den nye strategiplanen vil møte denne utfordringen, og at ytterligere tiltak vil bli gjennomført dersom senteret blir videreført. Dette omfatter tiltak som opprettelse av et International Scientific Advisory Board, gjennomgang av senterets organisering og en gjennomgang av administrative og ledelsesmessige funksjoner. Senteret vil arbeide med endringer i ledelse dersom senteret blir videreført.

Administrasjonens vurdering:

Det er ikke fremkommet nye opplysninger om CREE arbeid fram til evalueringen som ikke forelå for evalueringspanelet eller for Divisjonsstyret da vedtaket ble fattet. Det er redegjort for en rekke gjennomførte og planlagte tiltak for å møte evalueringspanelets kritikk, bl.a er styret nå utvidet slik panelet anbefalte. Dersom senteret skal fortsette må dette følges opp, særlig gjelder dette gjennomføringen av tiltakene og arbeidet med administrasjon og ledelse av senteret.

5. Relevans og nytte for brukere og samfunn**Panelets vurdering:**

Evalueringen beskriver og vurderer senterets relevans og nytte for brukerpartnere og samfunn. Panelet gir følgende vurdering av disse forholdene

CREE has a high degree of visibility in the public debate and provides facts for this debate. Furthermore, the Centre is playing an important role as an advisor to policy makers.

The Centre has established outlets for presenting research to the user partners such as the annual user conference, well-attended seminars and workshops. We also find the popularised versions of its research are appreciated by user partners. However, most of the interaction with user partners is through disseminating the research. It seems as if it is mostly an one-way type of communication except for a couple projects e.g. the Modelling Forum.

Panelets anbefaling:

That the Centre explore new ways of interacting (two-way interaction) with user partners.

CREEs kommentarer:

I brev med utfyllende opplysninger til evalueringen (april 2015) trekker CREE fram at brukerpartnere presenterer og deltar i diskusjoner på seminarer og forum. Eksempler på samarbeid med brukerpartnere er blant annet at det ved et doktorgradsarbeid er blitt bedt om datasett fra Miljødirektoratet, og at forskere ved CREE har hatt prosjekter/oppdrag for brukerpartnere (OED, Miljødirektoratet, NVE) og andre offentlige brukere. Senteret peker videre på at der har vært vanskelig å involvere næringslivspartnerne, men at det blant annet er arbeidet med å få dem med på kompetanseprosjekt-søknader til Forskningsrådet.

CREEs tiltak:

I tiltaksdokumentet fra 2015 trekkes det fram at CREE etter evalueringen har hatt samarbeidsprosjekter med brukere som krever et aktivt samspill (Grønn skattekommisjon og i Energi Norges utredning om klimakutt hjemme) og har arbeidet med å få på plass kompetanseprosjektsøknader til Forskningsrådet. Det pekes videre på at det planlegges tiltak som utvidelse og endret bruk av styret, hospitering hos brukerpartnere, masteroppgaver med tema etter innspill fra brukere og tydeligere forskningsteam (kontaktpunkt). I brev med utdypende informasjon av 2016 trekkes det fram at styremøtene er utvidet til å omfatte faglige innlegg fra brukerpartnere, at senteret i sterkere grad har konsentrert seg om forskningstema som muliggjør økt brukerdeltakelse og at høstmøtet er endret til å bli et dialogmøte der brukerpartnere presenterer problemstillinger og forskerne kommenterer. Det er også planlagt og gjennomført "gjesteseminar" der CREE kommer til brukerpartnere.

Administrasjonens vurdering

Det er ikke fremkommet nye opplysninger om CREEs arbeid fram til evalueringen som ikke forelå for evalueringspanelet eller for Divisjonsstyret da vedtaket ble fattet. Det er siden

gjennomført en rekke tiltak for å bedre interaksjonen med brukere og brukerpartnere. Dette anses som en svært positiv utvikling og dersom senteret skal fortsette må dette arbeidet følges opp og forsterkes.

6. Likestilling

Evalueringen vurderte kjønnsbalansen ved senteret som tilfredsstillende.

7. Finansiering

Senteret tok opp sine utfordringer med å skaffe nye forskningsmidler med panelet. Panelet har ingen anbefalinger knyttet til dette punktet, men skriver følgende:

We believe however that it will be hard to change the research funding schemes, we therefore suggest that CREE tries to see what it can change in its applications in order to meet the requirements of the various schemes to which it can apply.

8. Planer for siste del av senterperioden

I tråd med mandatet for evalueringen, har panelet også vurdert planene for senteret fremover. De har ikke tatt denne vurderingen med i sine hovedanbefalinger til senteret, men skriver følgende i teksten:

(As noted above,) the plan for 2015 needs more work. Similarly the plans for the next three years as presented in the material for the evaluation need revision if the Centre is to address the scheme success criteria satisfactorily over the next period.

Konsekvenser av avslutning av finansiering av senteret

Frischsenterets kommentarer

Forskningsrådet ba i brev av 12. februar Frischsenteret om å redegjøre for konsekvensene av en terminering av senteret. I sitt svar til Forskningsrådet presenterer senteret en rekke uheldige følger av at finansieringen senteret avsluttes. Senteret trekker fram at avslutning vil gi negative konsekvenser for arbeid som alt er utført, og for potensialet for å videreføre senteret, samt at terminering nå gir kort "høstingsfase" for det forskningsarbeidet som er utført. Senteret trekker fram at terminering vil føre til at samarbeid mellom forskningspartnere vil bli mer ad hoc og prosjektorientert. Det vises videre til at arenaer for dialog mellom brukere og forskningspartnere vil bli borte, og at det derfor vil bli mer utfordrende å arbeide med nye søknader, f.eks kompetanseprosjektsøknader.

Videre peker senteret på at bortfall av midler vil føre til at det blir vanskelig å rekruttere nye forskere til denne typen forskning, og for etablerte forskere å fortsette forskning på dette området. En terminering gir risiko for overtallighet blant forskere på Frischsenteret og SSB. Det er for tiden ingen stipendiater (PhD) som finansieres over senterbevilgningen.

Administrasjonens vurdering.

FME-ene er tidsavgrensede sentre og ikke en ordning som sikrer et miljø permanent finansiering. Det vil alltid være krevende for forskningsmiljøene når finansieringen avsluttes, enten dette skjer etter fem eller åtte år. Mulighet for at finansieringen kan opphøre etter fem år gjelder for alle Forskningsrådets senterordningen, ikke bare FME-ene. Dette er forhold som er godt kjent for aktørene. Siden ingen sentre så langt har blitt avsluttet etter fem år, er nok ikke dette en situasjon som forskningsmiljøene er godt forberedt på å møte og at det derfor kan stille miljøene i en vanskelig situasjon.

Administrasjonen kan imidlertid ikke se at avslutning av senteret skal gi vesentlige negative konsekvenser for allerede utført arbeid, men har en forståelse for at de pågående prosjektene kan bli vanskelig å slutføre. Det vil også bli vanskelig å realisere de endringene som senteret nå arbeider med.

Etableringen av et FME har gitt forskerne og ikke minst forskningspartnerne ved CREE en stabil finansiering og mulighet til å opprette og videreutvikle nettverk, bygge kompetanse og etablere forskning på et viktig område. Dette blir ikke borte når senteret termineres, uansett når dette skjer.

En god del av arbeidet som er lagt inn i senteret i løpet av senterperioden skjer i form av fullfinansierte forskerprosjekter og et kompetanseprosjekt som er finansiert av programmene i Forskningsrådet. Flere av disse prosjektene vil løpe i noen år fremover. De endringene som nå er gjennomført eller planlagt gjennomført i senteret, vil imidlertid kunne gi en betydelig merverdi som ikke vil la seg realisere dersom senteret termineres.

Administrasjonens vurdering og anbefaling

Etter administrasjonens oppfatning har ikke CREE kommet fram med ny informasjon som imøtegår kritikken i selve evalueringen og som dermed ville hatt betydning for Divisjonsstyrets vedtak i juni 2015.

Dersom Divisjonsstyret på bakgrunn av forholdene som er omtalt i avsnittet ovenfor, velger å opprettholde sitt vedtak om å terminere senteret, bør det utarbeides en mer detaljert begrunnelse i lys av Klageutvalgets uttalelse. En slik begrunnelse kan ta utgangspunkt i teksten i dette saksfremlegget.

Administrasjonen innstilte opprinnelig på videreføring av senteret under visse forutsetninger. Administrasjonens vurdering i 2015 var at det var så store svakheter ved senteret at reelt alternativ kunne være å stanse det. Det ble likevel anbefalt å videreføre senteret, hovedsakelig fordi " forskningsområdet er sentralt og spesielt viktig for offentlige myndigheter som grunnlag for politikktutforming". Dette hadde sin bakgrunn i etableringen av ordningen med samfunnsvitenskapelige sentre, der Olje- og energidepartementet la stor vekt på at det skulle etableres et senter som arbeidet med samfunnsøkonomiske modeller. Administrasjonen pekte i sitt saksfremlegg på at dersom senteret viste en vilje og evne til å arbeide med forbedringspunktene, ville CREE kunne fungere vesentlig bedre i den siste fasen av senterperioden.

I tiden etter evalueringen og etter Divisjonsstyrets vedtak om ikke å forlenge finansieringen av senteret, har CREE arbeidet målrettet med å styrke de områdene der senteret fikk dårlig evaluering. Det er gjennomført flere tiltak, og andre er planlagt. Dersom senterets handlinger fra tidspunktet for evalueringen og fram til i dag også skal legges til grunn for vurderingen av om senteret skal forlenges eller ikke, vil senteret stå vesentlig sterkere.

Kompetanse og nettverk utviklet gjennom de første fem årene av senterperioden vil ikke være bortkastet selv om senteret nå termineres. Etter administrasjonens vurdering vil endt finansiering etter fem år likevel ha uheldige sider, dette er særlig knyttet til gjennomføring av de endringene som nå er i gang i senteret knyttet til samarbeid med brukere og tverrfaglighet i forskningen.

Administrasjonene er av den oppfatning at CREE har tatt kritikken i evalueringen på alvor og at de nå viser vilje til å arbeide med de mangler som evalueringen avdekket. Senteret er ikke helt i mål med endringsprosessen, men har satt i gang et omfattende og godt arbeid.

Hvis Divisjonsstyret åpner for at gjennomførte og planlagte tiltak etter evalueringen også kan legges til grunn for vedtaket, er det administrasjonens oppfatning at senteret bør kunne videreføres under forutsetning at senteret følges opp til de nødvendige endringene er gjennomført.

Dersom Divisjonsstyret på bakgrunn av de endringer CREE har planlagt og til dels gjennomført, mener at senteret vil kunne videreføres, vil administrasjonen utarbeide et opplegg for tettere oppfølging av senteret fram til endringene er gjennomført.

Direktørs vurdering

Etter Divisjonsdirektørens vurdering er det ikke kommet frem ny informasjon som tilsier at Divisjonsstyrets vedtak om terminering av CREE ble gjort på mangelfullt eller feilaktig grunnlag. Senteret har i tiden som er gått etter vedtaket arbeidet intensivt med planer og tiltak som vil bidra til å rette opp mange av de svakhetene som ble påpekt i evalueringen. Med bakgrunn i dette er det grunn til å tro at en videreføring av senteret vil kunne gi gode resultater knyttet til tverrfaglighet og samarbeid med brukerepartnere.

Forslag til vedtak: Utformes i møtet

Divisjonsstyret fattet følgende vedtak:

På bakgrunn av Klageutvalgets vedtak om å oppheve Divisjonsstyrets beslutning om at finansieringen av FME-senter CREE ikke skal forlenges ut over fem år, har Divisjonsstyret behandlet saken på nytt. Divisjonsstyret har også drøftet Klageutvalgets kommentarer og lagt vekt på disse i behandlingen av saken.

Administrasjonens saksfremlegg la opp til å drøfte alternative løsninger for å sikre mest mulig grundig saksbehandling. Divisjonsstyret bemerket at det strukturerte saksfremlegget bidro til en god og grundig diskusjon av saken.

Følgende dokumenter har ligget til grunn for behandlingen:

- Evalueringspanelets rapport om midtveisevaluering av de samfunnsvitenskapelige FME-ene, april 2015
- CREEs brev med utfyllende informasjon til evalueringen, 13. april 2015
- Frischsenterets klage på vedtak om å terminere CREE, 1. september 2015
- Forskningsrådets redegjørelse til Klageutvalget, 10. oktober 2015
- Frischsenterets kommentar til Forskningsrådets redegjørelse til Klageutvalget, 24. november 2015
- Klageutvalgets protokoll, 30. desember 2015
- Brev fra Forskningsrådet til Frischsenteret, datert 12. februar 2016
- Frischsenterets notat med utdypende informasjon, datert 2. mars 2016
- Frischsenterets tiltaksdokument, datert 2. mars 2016

Vurdering av resultatene fra midtveisevalueringen

I midtveisevalueringen har et ekspertpanel bestående av to fagekspertter og tre generalister vurdert CREEs aktivitet og resultater på evalueringstidspunktet opp mot de vedtatte suksesskriteriene for ordningen under overskriftene:

- Forskningen i senteret
- Relevans og brukernytte
- Internasjonalisering
- Forskerutdanning og rekruttering
- Partnere og finansiering
- Organiseringen

Hvert enkelt suksesskriterium er presentert og drøftet i det saksforberedende materiale for styrebehandlingen. Divisjonsstyret foretok en grundig vurdering av ekspertpanelets kommentarer. Styrets drøftelser var basert på resultatene i evalueringsrapporten og utdypende kommentarer til ekspertpanelet fra CREE.

Styret la vekt på at en eventuell videreføring av et FME etter de fem første årene, i henhold til Forskningsrådets krav og retningslinjer for FME og som nedfelt i kontraktene for sentrene, skal vurderes på grunnlag av resultater oppnådd fram til og med midtveisevalueringen. Divisjonsstyret merket seg de gjennomførte og planlagte forbedringer i senteret som følge av og etter

midtveiseevalueringen, men dette ble ikke tillagt vesentlig vekt i styrets samlede vurdering. Styret var opptatt av at kriteriene skal oppfylles før og ikke etter midtveiseevalueringen.

Divisjonsstyret er ikke i tvil om at den vitenskapelige kvaliteten på forskningen i senteret er høy. Divisjonsstyret merker seg at ekspertpanelet har identifisert vesentlige avvik fra de krav til et FME som følger av kriteriene for ordningen, som forøvrig også er sentrale suksesskriterier for å bli tildelt senterstatus. Evalueringspanelet skriver også i sin rapport at CREE på mange måter ikke opptrer som et senter slik det er definert i suksesskriteriene for ordningen. Dette vises ellers til administrasjonens saksfremlegg. Divisjonsstyret har vurdert all informasjon og kommentarer til ekspertpanelets evaluering som CREE har oversendt både før og etter vedtaket 14. juni 2015, men kan ikke se at det har kommet fram ny informasjon knyttet til midtveiseevalueringen som gir grunnlag for å gjøre et annet vedtak enn første gang.

Styret legger vekt på at retningslinjene for midtveiseevalueringen ubestridt og i klart språk gir adgang til å avslutte finansieringen etter fem år. Etter Divisjonsstyrets oppfatning gir retningslinjene en god forutsigbarhet for sentrene. Både midtveiseevalueringen i seg selv og vilkårene for å få forlenget senteret utover den første femårsperioden er fastlagt som en del av kontrakten som er inngått ved oppstarten av FME-et.

Både ekspertpanelets evaluering og Divisjonsstyrets beslutning er basert på skjønn som tar utgangspunkt i grundig saksbehandling. Divisjonsstyret har vurdert at gapet mellom kravene til et FME og evalueringsresultatene fra ekspertpanelet utgjør et vesentlig avvik. Divisjonsstyret mener at FME-ordningen har tilfredsstillende grad av forutsigbarhet når det gjelder midtveiseevalueringen og mulige konsekvenser av denne.

Konsekvenser av avslutning av finansiering av CREE etter fem år

Divisjonsstyret har vurdert Frischsenterets tilbakemelding på konsekvenser av å avslutte finansieringen av CREE etter fem år. Som administrasjonen skriver i saksarket til saken, er FME-ene tidsavgrensede sentre og ikke en ordning som sikrer et miljø permanent finansiering. Det vil alltid være krevende for forskningsmiljøene når finansieringen av et senter avsluttes. Avslutning av finansieringen av et FME som følge av et negativt utfall av midtveiseevalueringen er imidlertid et alternativ som er kjent for sentrene allerede fra starten og de beskrevne konsekvensene er etter Styrets syn ikke større enn det som burde være forventet.

På denne bakgrunn vedtok Divisjonsstyret følgende:

- Finansieringen av Oslo Centre for Research on Environmentally Friendly Energy (CREE) forlenges *ikke* for de siste tre årene.

Økonomisk prognose for CREE

Med foreløpig avslutning 30. juni 2016

Forslag til vedtak:

Prognose 2016:

Syret tar prognosen for 2016 til orientering.

Syret gir senterleder tillatelse til å disponere eventuelle ekstra inntekter i samråd med gruppelederne.

Prognose 2016

Inntekter

- Til og med 2015 har vi i samråd med NFR fakturert dem for ca. 450.000 mindre enn vi er bevilget totalt. I 2016 henter vi ut dette beløpet.
- UiO har tildelt FMEene 500.000 pr år f.o.m. 2012. CREE administrasjonen er i dialog med UiO om vi vil få 250.000 eller 500.000 i 2016. Det er budsjettert med 250.000.
- CREE post doc'en vil være ferdig med sin periode i august 2016. CREE administrasjonen vil være i dialog med Forskningsrådet (NFR) om hvem som skal dekke den siste halvannen måned. Dette utgjør 94.000. I budsjettet er dette belastet CREE.

Utgifter

Det er budsjettert med at alle midler vil bli brukt opp.

CREE administrasjonen vil være i dialog med NFR om når den økonomiske sluttdatoen for CREE er.

Totalt vil kostnadene for 2016 øke med kr 174.000 i forhold til budsjettert. Dette er hovedsakelig knyttet til midler som «Frisch partner» overfører fra 2015 til 2016. «Frisch vertskap» er den administrative delen av CREE. «Frisch partner» kan likestilles med SSB, hvor tildelingen også avhenger av hvor mange II-ere som er finansiert.

Budsjettet er blitt noe omdisponert etter styrevedtaket i 23 nov. 2015.

- Professor Førstund ble ansatt i II stilling for våren 2016.
- Utgiftene til CREE post doc'en høsten 2016 er belastet vårbudsjettet.
- Det var noe høyere utgifter høsten 2015 enn prognosen tilsa.
- Årslønnsutgiftene er delt i to like deler. I budsjettet på høsten var det budsjettert med at folk tok ut ferien i juni, dvs at CREE kun fikk 5 mnd av forskernes arbeidstid.

Dette fører til at midler til forskermånedsværk på SSB og Frisch er redusert med 130 tusen. På ØI er midler til frikjøp redusert med 14.000.

Frisch overførte 480.000 av midlene til forskermånedssverk fra 2015 til 2016. Av dette var 230.000 ikke med i budsjettet høsten 2015. Det vil derfor se ut som de har fått en økning på 100 tusen.

Økonomisk institutt fikk lov til å overføre 10.000 i eksperimentmidler fra 2015 til 2016. Derfor kan det se ut som de bare går ned med 4.000.

Det er budsjettet med 118.000 i konferanseutgifter. Av dette vil ca 80.000,- være udisponert.

Vi foreslår at CREE også i år har en konferanse i september. Den vil være rimeligere og deltagerne betaler en del av utgiftene selv.

Langtidsbudsjett CREE

Tall i tusen kroner		2015	2015	Vår 2016		CREE 2011-2016
	Noter	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Prognose	
INNTEKTER						
Forskningsrådet	1	8 599	8 490	4 279	4 453	40 000
UiO		500	500	250	250	2 250
Brukerpartnere	2	600	350	175	175	2 950
Overført fra året før		0	0	0	0	0
Inntekter i alt		9 699	9 340	4 704	4 878	45 200

UTGIFTER

Fast ansatte	3	4 188	3 673	2 397	2 363	16 861
Forskningstid senterleder		457	457	221	234	1 790
II-ere	4	1 119	1 044	431	532	5 658
Forskerutdanning	5	1 418	1 456	387	471	6 530
Masterstipendier		60	70	50	50	210
TSC		250	250	125	125	1 250
Underleverandører	6	900	900	450	450	5 468
Administrasjon	7	1 081	1 250	526	535	6 280
Konferanser	8	226	241	118	118	1 153
Utgifter i alt		9 700	9 340	4 704	4 878	45 201
Overføres til neste år		-1	0	0	0	-1

UTDELING TIL NASJONALE PARTNERE OG UNDERLEVERANDØRER

		2015	2015	Vår 2016		CREE 2011-2016
	Noter	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Prognose	
Frisch vertskap	9	1 367	1 561	694	703	7 643
Frisch partner	10, 11, 12	3 995	3 351	1 866	2 075	15 452
SSB		2 132	2 132	1 074	947	8 980
ØI	12,13	1 056	1 147	496	579	6 408
TSC		250	250	125	125	1 250
Underleverandører		900	900	450	450	5 468
Sum partnere og underleverandører		9 700	9 340	4 704	4 878	45 201

FORSKNINGSMÅNEDSVERK

Anslag forskermånedswerk Frisch	14	15	13	11	8	9	40
Anslag forskermånedswerk SSB			14	14	9	8	40
Anslag forskermånedswerk IFE/SINTEF			1	1	0,6	0,6	4
Anslag forskermånedswerk andre Underlev.			5	6	2,5	2,5	9
Anslag Post Doc månedswerk			9	0	6	0	10
Anslag Stipendiat månedswerk			13	4	0	5	34
Anslag Prof II månedswerk CREE			8	8	3	3	28
Sum			64	44	28	26	164

Langtidsbudsjett CREE

Kommentarer:

For å unngå dobbeltføring av adm. sekr. er frisksatsene redusert noe (3%).

Noter:

- 1 Den årlige utbealingen fra NFR varierer fra år til år, men er i gjennomsnitt 8 mill.
- 2 Fra og med 2015 stoppet Statoil sin finansiering. Den var på årlige 250' Fra 2016 er de ikke lenger brukerpartner
- 3 Denne posten omfatter lønnskostnader til fast ansatte forskere ved Frisch, SSB og ØI, samt tilhørende driftskostnader. For 2015 er det lagt inn 100' til frikjøp på ØI og 100' til modelarbeid på SSB og Frisch. Frisch og SSB kan selv velge om de vil bruke disse sammen.
For 2014 og 2015 inkluderer posten også ØIs NOK 136' i eksperimentmidler.
Fra 2016 inneholder denne posten også prosjektet The Implications of Paris.
- 4 CREE har en del II-ere. Det blir en II-er mindre i 2015 og en mindre i 2016.
- 5 Det er budsjettert med en post doc i 75% stilling fra 13.08.12 til 12.08.16.
- 6 Fordelingen for 2016 er: Jus 50', IFE 150', Senterfor utvikling og miljø (SUM) 250'
Fordelingen for 2015 var: Jus 100', IFE 300', Senterfor utvikling og miljø (SUM) 500'
For underleverandørene har vi satt faste beløp, på lik linje som NFR har overfor CREE.
- 7 Pga. av arbeidet med klagen på NFRs vedtak ble det utvidet med ett månedsverk mer til administrasjon for senterleder i 2015. Dette tilsvarer NOK 170'
- 8 Noen av konferanseutgiftene har tidligere vært belastet EU stimuleringsmidler.
Det ble derfor en underbudsjettering i 2015.
- 9 Frisch vertskap er utgiftene til den administrative tiden til senterleder, utgifter til sentersekretær, styret, konferanser og annet som er knyttet til driften av CREE.
- 10 Frisch partner er utgiftene til forskningstiden til senterleder, II-ere ved Frisch som har ØI som hovedarbeidsgiver, og forskermånedsverk utført av Frischansatte.
- 11 Frisch overfører 480' fra 15-16 til eksperimenter i 2016.
- 12 CREE stipendiaten på Frischsenteret sluttet etter et år. Dette fører til at Frisch vil få mindre. Post docen på ØI vil slutte i 2016 og dermed vil tildelingen til ØI synke.
- 13 Posten angir direkte utbetalinger (lønnskostnader og driftsmidler) gjennom ØI. Personer som har hovedstillinger ved ØI, men som har II'er stilling ved Frisch, er inkludert i posten Frisch partner.
- 14 For 2015 er den gjennomsnittlige månedsverksatsen for Frisch: NOK 176', for SSB: 116' og for IFE/SINTEF 248'.
- 15 Inkluderer forskermånedsverk utført av senterleder.

Langtidsbudsjett CREE

UTDELING TIL NASJONALE PARTNERE OG UNDERLEVERANDØRER		2015		Vår 2016		CREE 2011-2016
		Budsjett	Regnskap	Budsjett	Prognose	
	Noter					
Frisch vertskap	9	1 367	1 561	694	703	7 643
Frisch partner	10, 11, 12	3 995	3 351	1 866	2 075	15 452
SSB		2 132	2 132	1 074	947	8 980
ØI	12,13	1 056	1 147	496	579	6 408
TSC		250	250	125	125	1 250
Underleverandører		900	900	450	450	5 468
Sum partnere og underleverandører		9 700	9 340	4 704	4 878	45 201
Overføres til neste år		-1	0	0	0	

FORDELING PÅ KOSTNADSPOSTER		2015		Vår 2016		CREE 2011-2016
		Budsjett	Regnskap	Budsjett	Prognose	
	Noter					
Administrasjon						
- senterleder	7	467	637	226	239	3 193
- sekretær		539	549	261	256	2 732
- styret		39	52	20	30	190
- diverse utgifter		36	12	19	10	136
Konferanser	8	226	241	118	118	1 153
Forskerutdanning						
Post Doc inkl drift	5	752	863	387	471	3 226
Stipendiat inkl drift ØI			0			2 473
4 år stip ØI			0			0
Stipendiat inkl drift Frisch		666	593			831
Mastergradsstudenter						
- Stipendier		60	70	50	50	210
Frisch - forskning						
- senterleder		457	457	221	234	1 790
Eksterne II-ere						
- Carbone		76	76	37	20	285
- Strøm	4	0	0	0	0	530
Implications of Paris				250	250	250
Øremerket pott til modellarbeid		100	100			1 786
Øvrige forskermånedsværk	11	1 880	1 385	1 038	1 138	6 168
SSB - forskning						
Eksterne II-ere						
- Liski		76	76			284
- Böhringer		76	76	37	40	356
Implications of Paris				250	250	250
Øremerket pott til modellarbeid		100	100			1 291
Øvrige forskermånedsværk		1 880	1 880	788	658	6 799
ØI - forskning						
Interne II-ere						
- von der Fehr		339	335	164	181	1 673
- Førstund	4	153	131	0	81	734
- Harstad		153	123	74	81	595
- Hoel		170	151	82	90	722
- Brekke		0	0	0	0	88
Eksterne II-ere						
- Baldursson		76	76	37	40	391
Implications of Paris						0
Frikjøp, eksperimenter, reiser		228	208	72	68	318
TSC		250	250	125	125	1 250
Underleverandører	6	900	900	450	450	5 468
Totalt utgifter		9 700	9 340	4 704	4 878	45 201